

РАДЯНЬСЬКА МОЛДАВІЯ -- МОЛОДЕНЬКА ДОЧКА УКРАЇНИ.

Нині подано опис Радянської Молдавії — письменника Панаті Ісраї, його румунського Максима Горького, що об'їздив Радянський Союз, побував у Молдавії, в якій, як пише, думає оселитися. Панаті Ісраї, бувають "грім", нині великий пролетарський письменник, знавий в цілій Європі. Минулого літа він багато подорожував по Радянській Україні і тепер містить свої спогади у Французькому журналі "Мона".

Одинадцять днів я провів у радянській Молдавії. І ось мої перші враження.

Я навіть не знаю з чого почати, так мене зворушило все те, що я бачив і відчував.

Молдавська республіка, — відважна маленька дочка великої могутньої й багатой України, — є не що інше, як маленьке червоне володіння, розташоване на березі Дністра, жадно загублене у величезному Радянському Союзі. Вона бідна. Вона слаба. Вона не має достатньої уваги до себе. За мало добрих шляхів, бруків, мало багатств. Це зворушило провінцію, мешканці якої тяжко працюють під безжалісним сонцем.

І, однак, бідна, слаба, як вона є, чи вірніш тому, що вона так слаба й так бідна, радянська Молдавія буде в майбутньому моєю новою батьківщиною.

Я незабаром оселився там. Я буду їй допомагати всіма своїми силами. Я віддам їй усьому енергію. Я віддам їй усьому мій час.

Бо, можливо, ви не знаєте, могутні українські брати, як борються Молдавія за те, щоб піднятися з бруду, пороку, бідності!

За ті 8 місяців, що я, не зупиняючись проїздив СРСР, а миг уяснити собі, що ви, Українці, найпрацьовитіший нарід і це так. Але ви можете бути певні, що ваша маленька дочка Молдавія гідна вас. Щоб її взяти й щоб полюбити її, так само, як зробив 700 кілометрів її немовляти шляху під дощем, або під хмарами пороку. Мої очі повні і ланів, пригорбків, долин, з яких складається вся Молдавія. Я бачив тисячі гектарів пшениці, кукурудзи й сонячників, які вимагають багато праці й які цього року дадуть малу нагороду. Я бачив селянина, що працював над нотагним збіжжям, обробляв примітивно свою землю, й з великим сумом розглядав великі поля пошкоджені кукурудзи. І все-ж такі скрізь, скрізь цей селянин зберігає всю свою віру в радянську, всемогутність, чудове розуміння економічних труднощів, через які проходить наш режим і завжди вірить, що прийде кращі часи. Він знає, що ніхто тепер його не висує. І ще він знає, що влада ніколи не дасть йому вмерти з голоду.

Я близько познайомився з тим, як і з друзями. Я бачив людину, яка знесилена, дряпаючи землю разом зі своєю бідною худобою, своїм жебрацьким реманентом. І я бачив чудові й швидкі наслідки, які дають колективи.

Колектив в Маяках особливо

во може бути за приклад. 500 гектарів землі й 560 людей становлять у Маяках селянську громаду, що найбільш процвітає. Земля та-ж сама. Дощі були такі-ж самі. І, однак, які різниці в наслідках! Треба бути сліпим, щоб цього не помітити.

Але більшість селян з упористістю чіпляється за свій шматок землі, за своє бідне індивідуальне майно. Лише немічні селяни здивовані з добробуту маяцького колективу, готові з'організуватися й самі в колектив.

Другий приклад того-ж роду дає комуні, яка живе на землі колишнього "Раю" жадливого манаха Інокентія. Тут 70 людей культивує 200 гектарів землі. Це більше не "рай" Інокентія, який я бачив і який складався зі 120 келій, виритих у землі, де лицемірні манахи проводили час з гарними дівчатами й добрим вином. Тепер це комуністичне вогнище, яке живе під сонцем і яке вільно користується з благ праці. Царство темряви скінчилося!

Можна сказати, кінець-кінцем, що індивідуальне селянське господарство підпадає з вини селян, які погано обробляють землю, які погано завоюють її й які потім чекають, що небо дасть їм добрий врожай. Селянин звик до чудес. Треба поширити на його очі приклади колективів, що роблять справжні технічні чудеса. Тоді він зрозуміє.

Але, коли селянин заважає радянському караванові посуватися вперед великими кроками, все те, що не залежить від нього, йде в Молдавії велитенськими кроками. Школи, шпитали, індустріялізація виправдують виявлення надлюдських зусиль у Радянському Союзі з цієї галузі. Не можна уміняти використати громадські кошти. Не більше, ніж через рік у Молдавії буде сітка шкіл, лікарень, промисловості, що працюватиме на засадах останнього слова науки. Серед усього цього гідро-електрична станція й станція для зрошення 8,000 гектарів землі — обидві в Тирасполі, викликають здивування всіх закордонних знавців.

Таке-ж саме здивування викликає великий холодильник, споруджуваний тепер у Бірзулі, так само, як і нові шпитали в тому-ж самому місті й у Балті, що працюватимуть під керівництвом д-ра Мілеана. У Кам'янці так само закінчується будівництво двох шпиталів, з них один ветеринарний. В цьому самому місті я багато дивувався молодим комуністам, що збиралися в будинку

ку відпочинку. І скрізь, чи то в шпиталях, чи в дитячих притулках, панує порядок і чистота.

Проте, скрізь ще багато залишилося зробити. Навіть можна сказати, що це лише початок.

Що скрізь неупустиме, так це погані стан шляхів сполучення. І ніщо не може даї розвиватися без великих зусиль у цій справі. Балта не столиця, а бідне село. В усій Молдавській республіці пошта розподіляється лише два рази на тиждень. Як можна, щоб за цих умов транспорту освіти, культура й гігієна поступали вперед.

Теперішні господарі країни роблять усе можливе, але треба їм вжити буде ширших заходів. Вони добрі керівники, вони здатні, вони добрі письменники, але без коштів їхні зусилля будуть надто тяжкі.

Панаті Ісраї.

Харків, 15. червня.

В БОЯРСЬКІЙ РУМУНІ.

ВІПСЬКОВА ВЛАДА РУМУНІ ЗАПРОВАДЖУЄ ПАНШИНУ.

З різних околиць Буковини надходять скарги селян, яких покликане до військової служби як резервистів, але відтак заставлено їх працювати через цілий місяць у офіцерів до їх приватної розпорядимості. По місяці такої панштинної роботи їх пущено до дому, бо, мовляв, виконали вже свої військові повинності. А за якийсь час їх знову покликають до війська і показується, що їх тої панштинної роботи не зараховано й що вони працювали у офіцерів за дурно.

ЗНОВ ОБШАРНИК ЗАМОДУВАВ СЕЛЯНИНА.

Великі власники щораз вище підносять голову у Польщі. Поступають собі з селянством більш бундючно, ніж колишні шляхоські предки поступали з панштинним хлопом. Недавно облетіла всю пресу вістка про вбивство селянина поміщиком з Перемішлянина, а вже знов доносить, що в селі Бовше на Волині поміщик Рейнер трюма кулями з револьвера вбив селянина Лебеда, коли він боронив свого коня пегача.

ПЕРШІ ПОЗНАКИ ГОЛОДУ НА БЕСАРАБІ.

В Ясах знаходиться около 500 безпритульних дітей, які прибули з полудневої Бесарабії, де панує голод. Ці нещастні діти блукають без жадної опіки по місті і носять під мостами й по ровках. З кожним днем прибувають десятки цих дітей з Бесарабії, але влада не звертає на це ніякої уваги й не дає жадної опіки. Навіть хорі діти не мають ніякої допомоги. З цього користуються купці міста, які безосвісто визискують безпритульних дітей при всякій роботі.

ГОЛОД В БЕСАРАБІ.

Румунський часопис "Дімінея" повідомляє, що в Кишиневі відбулася конференція румунських міністрів, на якій обговорювало економічну кризу й голод в Бесарабії. Міністерська конференція ствердила застрашувальний голод в місцевостях: Бендери, Ізмаїл, Карула й прочіх. Міністри Татареску, Інкулец й інші вирішили послати голодуючим на рятують кукурудзи.

І! послали ту кукурудзу: запліснелу, притухлу, зігнилу. Голодне населення з'їдає ту гнилу, поцвілу кукурудзу, хорі на малярю й гине. І так один мурт з голоду, другі з їди міністерської кукурудзи.

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

ДАЛЬШЕ РОЗВЯЗУВАННЯ ЛУГІВ.

Староство в Богородчанях завісило в діяльності руханкове товариство і вогневої сторожі Луг у Солотвині з тої причини, що не має пожежарних приладів, що не брало участі в гашенні пожеж у Дзвиничі дня 27. червня ц. р. та що улажжувало вправи "wchodzące w zakres wyszkolenia wojskowego, jak tyralje" і т. п.

Всі ті заміти не мають найменшої основи. Товариство не має пожежарних приладів, бо громадський уряд у Солотвині відмовився товариству приладів випозичити, а само товариство за 8 місяців існування ще не мало часу зібрати фонди на їх закупку. Пожеж у Дзвиничі почався 3. грудня 1927 р. а т-во Луг повстало щойно 11. грудня 1927 р. отже, як неіснуюче, не могло брати участі в гашенні. При пожежі в Солотвині Луговики були скорше при вогні, як місцеві "Straż ogniowa". Ніяких військових вправ, а тим менше "тиралежок" товариство не могло улажжувати, бо провідник Лугу ніколи в війську не служив і навіть не знає, як до військових вправ братися.

ПЕТЛЮРІВЦІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

28. вересня закінчився в Букарешті три тижневий "конгрес" петлюрівських розпорощенців. На конгресі відчитано "маніфест" Андруші Левіцького, в якому заповіднений близький упадок Радянської України й скорий поворот петлюрівщини на українську землю. Конгрес вівзав присутніх до безоглядного поборювання радянського уряду на Україні.

ВІ. РІЧНИЦЯ Р.З.Т. У ВІННІПЕГУ!

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО МІСТА ВІННІПЕГУ, Я ОКОЛИЦІ, ЩО СТАРАНИМ ВІННІПЕГСЬКОГО ВІДДІЛУ Р.З.Т.

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 28. ЖОВТНЯ 1928 РОКУ

В САЛІ УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ

МАСОВЕ ВІЧЕ

В ШЕСТУ РІЧНИЦЮ ІСНУВАННЯ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

НА ВСТУПІ ДУТА ОРХЕСТРА ВІДДІЛУ Р.З.Т. ВІДГРАЄ КІЛЬКА ГАРНИХ ТВОРІВ І БУДЕ ТАКОЖ ПОКАЗАНА ФІЛЬМА З ОГЛЯДИН ПРИУТО Р.З.Т.

Приходьте на него громадо! Послухайте, що зробило Р.З.Т. за шість літ свого існування! Ставайте членами цієї масової заповомогової організації українських працюючих в Канаді! Приходьте на час і клічте своїх знайомих.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 2.30 ПО ПОЛУДНІ.

"УКР. РОБ. ВІСТІ" -- В МАСІ!

ЗНИЖКА В ЛИСТОПАДІ ВСІМ НОВИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ.

Ми повинні свої газети зробити масовими! Ми повинні подвоїти число їх передплатників в місяці листопада!

Тисячі українських робітників повинні стати передплатниками-читачами "Українських Робітничих Вістей". Кожний старий передплатник повинен придбати в листопаді "Українським Робітничим Вістям" нового передплатника.

Щоб полекшити працю тим, які приєднують "Українським Робітничим Вістям" нових передплатників; щоб дати змогу читати й освідомлятися тим українським робітникам, які ще не читають "Українських Робітничих Вістей" — Видавниче Товариство знизило на місяць листопад передплату на "Укр. Роб. Вісті" для всіх нових цілолітніх передплатників з \$4.00 на \$3.00.

За \$3.00 "Українські Робітничі Вісті" приходитимуть Вам три рази на тиждень через цілий рік!

Пам'ятайте про це, другим перекажіть — що від 1-го до 30-го листопада "Укр. Роб. Вісті" коштуватимуть для нових передплатників лише \$3.00 на рік. (Для піврічних передплатників знижки нема, тому передплачуйте сразу на цілий рік.)

ПРЕМІЇ В КНИЖКАХ ДЛЯ ТИХ СТАРИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ЩО ВІДНОВЛЯЮТЬ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКР. РОБ. ВІСТІ".

Даючи знижку всім новим цілолітнім передплатникам, Видавниче Товариство визначило ціни премій в книжках всім тим старим передплатникам, які відновлять свою передплату на "Укр. Роб. Вісті" в місяці листопада!

Кожний старий передплатник, що відновить в місяці листопаді передплату на "Українські Робітничі Вісті" в сумі \$4.00, дістане в премії книжок за одного долара.

Хто відновить свою передплату на півроку в сумі \$2.00, той дістане в премії книжок на суму 50 центів.

Премії дається тільки для тих старих передплатників, що відновлять передплату на сідланих рік і тільки з тих книжок, які проголошені в цій списі.

Календарів для премії є ограничене число, тому їх дістануть тільки ті сотки нових передплатників, що поспішать з відновленням передплати перші. Спішіть, а дістанете цікавий Календар-збірник за 1928 рік, який залишиться Вам на завжди цінною й незамінною книжкою.

ПРЕМІЇ В КНИЖКАХ:

Звідні філософії (в оправі) ..	\$1.00	Про суть і причини туберкульозу ..	.10
Звідні філософії (неоправлені) ..	.75	В кітх білого орла (поетія) ..	.10
Проблеми пролетарської диктатури ..	.50	Козаччина ..	.10
Фікція нації й національної незалежності ..	.35	Людське суспільство в передісторичному розвитку ..	.10
Фабричні розмови про економію ..	.25	Хто такі комуністи і чого вони хочуть ..	.05
З життя перісного чоловіка ..	.25	Церква і радянська влада ..	.05
І сучасних диків ..	.25	Межі людського й машинного ..	.05
Роскази про сили природи, ..	.20	Нова політика Світської Росії ..	.05
Часть I ..	.20	Фармер і робітник ..	.05

НОВІ КНИЖКИ:

Календар на 1928 р. (обмежена кількість) ..	\$1.00
Земля обітована ..	.20
Львов до життя ..	.25
Наймана праця й капітал ..	.25
Маркс і Енгельс про диктатуру пролетаріату ..	.20
Марксизм і дарвінізм ..	.20
Заробітна плата й зиск ..	.20
Перший буквар комуніста ..	.15
Розмова про фізику ..	.15
Основні засади комунізму ..	.15
Введення в національну економію ..	.15
Роскази про сили природи, ..	.10
Часть II ..	.10
Радянське будівництво ..	.10
Сучасне становище сільського господарства на Україні ..	.10

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ:

Хто такі комуністи і Причта про воду ..	.25
Наймит ..	.25
Револьційні пісні ..	.25
Як Галічан втягнути в контрреволюцію ..	.25
Наука й горлячий дурман ..	.10
Україна як об'єкт міжнародної контрреволюції ..	.25
Крик землі ..	.25

Товариші! ВИРІВНУЙТЕ в листопаді залеглу передплату на "Укр. Роб. Вісті"!

ВІДНОВЛЯЙТЕ в листопаді передплату на "Укр. Роб. Вісті" на сідланий рік!

ПРИЄДНУЙТЕ в листопаді "Укр. Роб. Вісті" нових передплатників!

ПОДВОЙТЕ ряди читачів і читачок своєї робітничо-фармерської преси!

ГОТУЙТЕСЯ до листопадової кампанії негайно!

ПРАЦЮЙТЕ ширю для своєї преси в місяці листопада!

ГОЛОСИТЬ кличі: "Українські Робітничі Вісті" — в масі!

Українська робітничка книжка повинна бути в кожній хаті!

ДЖИМ ТУЛІ.

ЖЕБРАКИ ЖИТТЯ.

АВТОБІОГРАФІЯ БОСЯКА.

Переклав І. Ю. Кулик.

(Продовження.)

— Чудово. Тебе чекає велика п'яницька кар'єра, хлопче.

Давінок знов задзвеніло. — Ця клята штука ще-разу лякає мене, як дзвонить. Воно дзвеніть, немов бубенці на загубленій корові, — сказала жінка.

Вона стурбовано оглянулася по кімнаті й угорі, на картини голів жінок у золотених рямцях по стінах. Я взяв свою шапку, що лежала на шкільній софі.

— Слухай, хлопче, от дві монети. Як я відчиню двері, змивайся.

Вона відсунула віконце й щось запитала. Чоловічий голос відповів.

Двері відчинилися, і я пішов на вулицю. Сонце блищало, як навжене. На ріці не було навіть робітників. Вона лежала велитенського жовтого смугу скла, що застигла раніш, ніж застигла зробитиш цілком гладкою.

Двері сусіднього дому відчинилися, і я почув звідти механічну музику заводного піяніна. Я зайшов до ресторану на розі.

Все в ньому пропашилося пахощами біфштейку та цибулі. Офіціант приймав замовлення ретельно й хутко.

— Порцію Б та О (біфштейку з цибулею). Протушити як слід!

Хтось замовив м'ясо на сухарі:

— Пару на плеті з відкритими очима! — гукав офіціант.

Попівши, я пішов уздовж ріки, доки дійшов до затісного кутка, звідки можна було бачити иланийський берег. Два явори і в'яз трикутником схилилися над водою.

Очевидячки, там і раніш спочивали подорожні, бо в скрині під в'язом я знайшов кілька книжок у паперових окладинах та старих журналів.

Я спробував читати, але голова мені паморочилася від горлячанних мрій... Я піду на захід і збагатію. Я повернувся до містечка в Огайо і покажу там публіці штучку чи й дві. Я напишу книгу. Я поїду до Чикаго й кину бро-дьянство. Під три чорти оті живи в Південній Дакоті... Нарешті я заснув і снів, що зробив мільйон в Алясці та повернувся, щоб найняти собі репортера, який писав за мене книжки, а я їх підписував.

Якісь мураві кусали мене, аж я мав про-

1) Тут гра слів: Б. & О. означає назву великої закус-ки Бальмонри та Огайо, а також beefsteak and onions — біфштейк з цибулею.

кинутись і вичухати їх. А потім повернувся на другий бік і знов заснув.

Сонце було на півдорозі до заходу, коли я прокинувся вдруге. Важка втома навалилася на мене, м'язи боліли. Холодний піт зривав чоло. Три дерева танцювали в моїх очах фантастичними зеленими пасама. Ріка стислася тоненьким струмочком і раптом знов розпухла в широчезну масу води, завбільшк, як сорока-акровий став біля Сейнт Мері.

Негр із змореним виглядом сидів під в'язом. Сорочка його була розхристана, а капелюх з обдертими полями лежав коло нього на землі. Черевик був поруч капелюха, один лежав на боці. Чоловікові на вигляд можна було дати сорок років, був він дуже чорний. Очі він мав жовті, великі й лагідні, з прибитим виразом прибудного пса.

Я здивовано витріщився, коли побачив його, бо він сидів мовчазно, як чорний надгробний камінь.

— Я стежив, як ти спав, білий хлопче, і мущу сказати, що спиш ти міцно.

— Я помацав чоло, а потім спитав:

— Як довго ти тут сидиш?

— Години з півтори, — була відповідь.

— Ти-ж міг почистити мої кешені від дрібних, бо я однаково не почув би.

— Не я, брате. Я нікого не чую. Я знаю, як важко дістатиш монети, коли ти голий, босий і простоволосий.

— Ну, так слухай. Я маю ще так з долар і сорок центів. Я куплю жратви й півлітти питва, як ти згодишся все це принести, — запропонував я.

— Оце буде добре. Я нічого ще не мав у роті зранку, — відповів мури.

Я тоді на мить завагався.

— А ти напевно прийдеши назад? — але, не чекаючи відповіді, я закінчив: — Ну, та я вже ризику.

Я дав Негрові гроші, він поквалливо натяг черевник й жваво побіг до міста. Я дивився на ріку, але скоро втома пододала мене, і я, забувши за ріку, Негра й усе на світі, знов заснув.

Щось сіпнуло мене за плече. Негр уже розгорнув покупки. На газеті долі лежали бісквіти й холодне м'ясо.

— Ось маєш, білий хлопче, — казав мури. Ми їли закуску в згуслих сутінках. Похмурий туман розлягся над рікою, червоні плями з'явилися на західному небі. Газолинова яхта вквотала по воді, її ліхтарі видко було довго після того, як розтанула луна її стукоту.

Тиша скупилася довкола нас, і, ніби слухали якогось глибокого внутрішнього закону, ми теж не розмовляли якийсь час. Нарешті я зламав тишу звичайним запитанням подорожних:

— В який бік, босяче?

(Далі буде.)

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фармерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів. Поодинокі число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.